

י"ב בחשוון תשס"ג
17 בנובמבר 2002

א

בית-המשפט העליון
לשכת הנשיא

ב

הודעות נוהל

במהלך השנים הוצאו על-ידי נשיאי בית-המשפט העליון הודעות נוהל הנוגעות לנהגים במזכירותו בתי-המשפט.

ג

פרסום זה הוא נוסח משולב של הודעות הנוהל השונות וכן הודעות נוהל נוספות. הודעות אלה מחליפות את ההודעות הקודמות.

ד

לשם הנוחות יסומנו הודעות הנוהל השונות על-פי סדר מספרי רץ, בצירוף השנה שהנוהל פורסם בה.

1/02 מעמד

ה

הנהלים קובעים את דרכי עבודתן של מזכירותו בתי-המשפט. המזכירות רשאית לדחות קבלתו לרישום של כתב-בי-דין אשר אינו עונה על דרישות הדין, אך לפי בקשת בעל-דין יובא כל עניין לפני הרשם לעיון ולהכרעה.

1/92 הגשת ראיות נוספות

ו

כאשר מוגשת בקשה לפי תקנה 457 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 להגשת ראיות נוספות בערעור, אחרי שניתן צו סיכומים בכתב לפי תקנה 448 לתקנות, ינהג בית-המשפט העליון כדלהלן:

ז

1. בקשה להגשת ראיה נוספת תוגש בהתאם להוראותיה של תקנה 465 לתקנות, תציין את עיקר מהותה של הראיה בלי לצרפה, ויובאו בה נימוקים להגשתה של הראיה בשלב זה של ההליכים.

הודעות נוהל מטעם לשכת נשיא בית-המשפט העליון

2. הבקשה תומצא לבעלי-הדין האחרים ותכלול את תגובתם. לא הוספה התגובה, יצוין הטעם לכך.

א

3. הבקשה תידון על-ידי שופט יחיד, אם לא החליט להעביר את הבקשה להחלטתו של המותב שידון בתיק.

4. כל עוד לא הוחלט להתיר את הגשת הראיה, לא תהיה בסיכומים בכתב התייחסות לראיה שהגשתה נתבקשה.

ב

5. הותרה הגשת הראיה הנוספת, יתירו לבעלי-הדין גם הגשת תוספת לסיכומים בין בכתב בין על-פה, הכול כאמור בהחלטה המתירה.

6. החלטה של המותב בעניין דחיית בקשה להגשה של הראיה הנוספת או הנמקתה יכול שתיכלל בפסק-הדין.

ג

1/96 טיעונים שבעל-פה

1. צורת הדיון במרבית הערעורים האזרחיים בבית-המשפט העליון היא על דרך של סיכומים בכתב על-פי תקנה 448 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984. צורת דיון זו יכולה לחול גם בערעורים בעניינים מינהליים.

ד

2. הגשת סיכומים בכתב ובהשלמת טיעון שבעל-פה היא הדרך הרגילה למיצוי זכות הטיעון בערעור, עם זאת ייתכנו מקרים שיוחלט בהם כי די בהגשת סיכומים בכתב. הדיון לפני ההרכב נועד להשלמת טיעון וכן נועד לאפשר לשופטי ההרכב:

ה

(א) לשאול את הצדדים שאלות הבהרה שעלו בעקבות הגשת סיכומי הטענות בכתב;

ו

(ב) להציע לצדדים דרך אחרת לסיום הסכסוך שלא באמצעות פסק-הדין (למשל גישור, חזרה מן הערעור, פשרה וכדומה);

(ג) משך הדיון שבעל-פה יהיה כפי שנקבע בהזמנה לדיון, ובהיעדר הוראה אחרת, בהתאם למהלך הדיון.

ז

א הגשת ערר על מעצר לבית-המשפט העליון תהא בהמצאת כתב-הערר לבית- המשפט ובמקביל לפרקליטות המדינה. הערר יכלול את הפרטים האלה:

1. ההחלטות שניתנו בעניין, לרבות החלטות בית-משפט השלום;

ב 2. שם לשכת התביעה או פרקליטות המחוז אשר הופיעו בהליך נושא הערר;

3. מועדי דיון שאינם נוחים למגיש הבקשה. לא יצינו מועדים אלה, ייקבע המועד תוך הנחה כי כל המועדים נוחים.

ג הוראה זו חלה הן על הגשת ערר במזכירות בית-המשפט הן על הגשת ערר באמצעות הדואר. במקרה הראשון יצורף לכתב-הערר אישור מאת פרקליטות המדינה בדבר המצאת כתב-הערר לידיה. במקרה השני יצוין בכתב-הערר כי עותק ממנו הומצא גם לפרקליטות המדינה.

ד 2/97 בקשה לשינוי מועד דיון

בקשה לשינוי מועד דיון שנקבע בכל הליך שהוא המוגשת לבית-המשפט העליון, תוגש בצירוף תגובת הצד שכנגד לבקשה או הסבר לאי-צרוף התגובה.

ה גם במקרים של אי-הסכמה יצינו תאריכי דיון חלופיים המוסכמים על כל בעלי- הדין.

האמור לעיל יחול רק על בעלי-דין המיוצגים על-ידי עורך-דין.

ו 1/98 קביעת שכר טרחת עורך-דין

1. בקביעת שיעור שכר טרחת עורך-הדין רשאי בית-המשפט להביא בחשבון הסכם שכר טרחה בכתב שנערך בין עורך-הדין ללקוחו שהוגש על-ידי עורך-הדין במהלך סיכומיו שבעל-פה, או צורף לסיכומיו שבכתב.

ז

2. אין בהודעת נוהל זו כדי להטיל חובה על עורך-הדין להגיש הסכם שכר טרחה כאמור, או לצרפו לסיכומיו, ואין בה כדי לקבוע מה, אם בכלל, המשקל שיש לייחס להסכם בקביעת שיעור שכר הטרחה.

א

2/98 תצהירים בבג"ץ

עתירה המוגשת לבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק על-ידי יותר מעותר אחד, תיתמך בתצהירים של כל העותרים, אולם אם יצהיר אחד העותרים כי העובדות שהוא מצהיר עליהן ידועות לו אישית, יהיה ניתן להסתפק בתצהירו. כל תצהיר יתייחס לעובדות שהן בתחום ידיעתו של המצהיר כמפורט בתקנה 2 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד-1984.

ב

3/98 עותקים

ג

בכל ההליכים הנפתחים בבית-המשפט יש להגיש עותקים במספר הנדרש על-פי הדין החל על אותו הליך, וכל עותק יישא חתימות כעותק מקור. צילום של עותק מקור לא יתקבל אלא אם כן אושר כדין.

ד

הנחיה זו אינה חלה על ערעורים המוגשים על-ידי אסירים.

4/98 תאריך כתבי-בידין

ה

כל כתב-בידין המוגש לבית-משפט יישא תאריך עריכתו.

5/98 תצהיר

1. לתצהיר בעברית הנחתם על-ידי מי שאיננו דובר השפה העברית תתווסף הצהרת עורך-הדין שערך אותו: כי הוא שולט בשפתו של המצהיר ובעברית, כי תרגם למצהיר את התצהיר וכי לאחר שהמצהיר הבין את האמור בתצהיר חתם בפניו.

ו

2. התצהיר המצורף לכתב-טענות יהיה התצהיר המקורי או עותק שלו אם הוא אושר כדין.

ז

א בקשה המוגשת בגדרו של הליך תלוי ועומד בבית-המשפט תוגש בצירוף תגובתם של יתר בעלי-הדין. לא צורפה תגובת בעלי-הדין, כולם או מקצתם, יצוין הטעם לכך. הוראת נוהל זו חלה, בין היתר, במקרים האלה:

א 1. בקשה לשינוי המועדים הקבועים לשם עשיית פעולה המתחייבת לפי תקנות סדרי הדין או הוראת בית-משפט, לרבות הפקדת עירבון, המצאת תיק מוצגים, עיקרי טיעון, הגשת תשובה, הגשת תגובה, הגשת תצהיר תשובה, שינוי באורך הסכומים.

ג 2. בקשה לצירוף בעל-דין, למחיקתו של בעל-דין, לשינוי מעמדו למעמד פורמאלי, לחילופי בעל-דין.

3. בקשה לפסיקת הוצאות.

4. בקשה לתיקון כתב-בי-דין.

ד 5. בקשה לאיסור פרסום, דיון בדלתיים סגורות או לביטולם.

6. בקשה לתיקון פסק-דין או החלטה, לרבות בקשה לתיקון טעות סופר.

ה 7. בקשה לאיחוד דיון או להפרדתו.

8. בקשה להוספת ראייה או להוצאת ראייה.

9. בקשה לעיכוב ביצוע.

ו 10. בקשה להגשת תצהיר נוסף או תצהיר משלים או כתב-תשובה נוסף או כתב-תגובה נוסף.

7/98 ערעור על החלטת רשם

ז הוגש ערעור על החלטה של רשם (שאינה פסק-דין), יראו בה כסיכום טענות בכתב מטעם המערער, אלא אם צוין אחרת בכתב-הערעור.

1/00 הליך בבית-משפט לעניינים מינהליים

א 1. ערעור מינהלי, עתירה מינהלית ותובענה מינהלית יוגשו למדור המינהלי בבית-המשפט המחוזי.

ב 2. תיק מעורב המכיל עניין הנתון לסמכות בית-המשפט לעניינים מינהליים ועניין הנתון לסמכות בית-משפט אחר, יוגש למדור המינהלי ויובא לפני שופט מינהלי. התיק יידון לפני שופט מינהלי, והוא אם לא הורה בית-המשפט על פיצולו.

2/02 ערעור על בתי-משפט לעניינים מינהליים

ג 1. ערעור על בית-המשפט לעניינים מינהליים יסומן באותיות ע"מ.

2. בקשת רשות ערעור תסומן בר"מ.

3. בקשות שונות יסומנו בש"מ.

ד 3/02 חילופי ייצוג

בקשה לחילופי ייצוג או להפסקת ייצוג או לשינוי תכלול את הנתונים האלה:

ה 1. עמדת בעל-הדין המיוצג ביחס לבקשה, ובהיעדרה – הטעם לכך.

2. המועד הקבוע לדין.

ו 3. הודעה כי מועד הדיון ידוע לבעל-הדין. לא נמסרה הודעה, ייחשב המועד כידוע לבעל-הדין.

4. מען למסירת כתבי-בי-דין. לא נמסר מען כאמור, ימשיך מענו של עורך-הדין לשמש מען להמצאה, והוא אם לא הורה בית-המשפט אחרת.

4/02 צורת כתבי-בי-דין

ז 1. בקשה המוגשת לבית-המשפט תפרט את שמות בעלי-הדין בסדר שהופיעו בו על גבי כתב-הטענות הראשון שהוגש בהליך העיקרי תוך שמירת כינוי בעלי-הדין

הודעות נוהל מטעם לשכת נשיא בית-המשפט העליון

באותו הליך. הכותרת של הבקשה תציין מיהו המבקש על-פי כינויו בכתב-הטענות הראשון.

א

לדוגמה: בקשה מטעם המשיבה 4 בע"א, בג"ץ או ע"פ תציין את כינויי בעלי-הדין כפי שהופיעו בערעור או בעתירה ותישא את הכותרת "בקשת המשיבה 4". הייתה הבקשה מופנית רק כנגד חלק מבעלי-הדין, למשל המערער והמשיבה 3 בערעור, יצינו אותם בעלי-דין: "בקשת המשיבה 4 (נגד המערער והמשיבה 3)".

ב

2. תגובות בעלי-הדין ייערכו באותה מתכונת, וגם בהן יזוהו בעלי-הדין על-פי הכינוי בכתב-הטענות הראשון. התגובה תזוהה את הבקשה שאליה היא מתייחסת, לדוגמה "תשובת המערער לבקשת המשיבה 4".

ג

3. בקשות ביניים המוגשות לבית-המשפט העליון מסומנות על-פי מספר ההליך העיקרי, כאשר כל בקשה מזוהה באמצעות אותיות א"ב. המשיבים לבקשות השונות יצינו בראש תשובתם את האות המסמנת את הליך הביניים, למשל ע"א 220/01.

ד

5/02 שינוי במועד הגשת הסיכומים

בקשה לשינוי מועד בהגשת סיכומים לבית-המשפט תכיל את תגובות כל בעלי-הדין. כן תכיל הבקשה הסדר דיוני מוסכם הקובע את המועדים להגשת הסיכומים על-ידי יתר בעלי-הדין. לא צורך הסדר דיוני, יוסבר הטעם לכך.

ה

6/02 ציון דבר המצאה

בכל הליך או בקשה בהליך המוגשים לבית-משפט יצוין בפתח הדברים, על-ידי עורך המסמך, כי עותק מכתב-בית-הדין הומצא ליתר בעלי-הדין בד בבד עם המצאתם לבית-המשפט או יומצא באופן מיידי.

ו

07/02 דואר אלקטרוני E-Mail

יראו בהמצאה של כל כתב-בי-דין לבית-המשפט או ממנו באמצעות דואר אלקטרוני כהמצאה כדין, אם נהגו בה כמצוות התקנות המתייחסות להמצאה באמצעות הפקסימיליה, והוא רק כאשר בא-כוח בעלי-דין ציין מען המצאה אלקטרוני בראש כתב-בי-דין.

ז

א

ב

ג

ד

ה

ו

ז